

Krytyczne myślenie w pigułce

Jak w ciekawy sposób uczyć o fake newsach?
Zeszyt metodyczny dla nauczycielek i nauczycieli
języka niemieckiego

Autorka: Magdalena Jaworska

Redakcja merytoryczna: Piotr Litwin

Redakcja językowa i korekta: Elżbieta Marszałek, Monika Tańska

Opracowanie graficzne: Papercut

Spis treści

- 1. Fact-checking.
Komu to potrzebne?** 3
- 2. Jak podjąć temat
dezinformacji w klasie?**..... 8
- 3. Czy można temat ograć
(i to dosłownie)?**..... 10

Fact-checking. Komu to potrzebne?

Wyjście od wyjaśnienia, czym jest fact-checking, wydaje się naturalnym odruchem, gdy chcemy wytłumaczyć, co tak właściwie robimy i jaki jest tego cel. Zgodnie z badaniem „**Dezinformacja oczami Polaków 2024** ⁷”: „Co piąty Polak spotkał się kiedykolwiek z organizacjami factcheckingowymi. Częściej były to osoby młodsze (30 proc. wobec 19 proc. osób w średnim wieku i wobec 16 proc. osób najstarszych)”. W związku z tym, że fact-checking jest mało rozpoznawalny, tak bardzo zależy nam, by upowszechnić nasze działania, zaczynając od edukacji.

KROK PO KROKU. JAK TO SIĘ ROBI?

Kiedy myślimy o fact-checkingu i chcemy go wyjaśnić w najprostszy sposób, to mówimy, że jest to proces weryfikowania informacji. Ze względu na to, że jest to proces, wymaga to od nas podjęcia kilku dodatkowych działań. Nasz **zestaw dobrych praktyk** pozwala się upewnić, że informacja została dobrze zweryfikowana.

Aby móc wyobrazić sobie, jak pracuje fact-checker, warto zapoznać się z kilkoma krokami, które przybliżą proces jego pracy.

- Najpierw fact-checker sprawdza, **czy omawiane stwierdzenie zawiera fakty**, czyli liczby, daty lub wydarzenia. Informacja, którą chcemy zweryfikować, nie powinna być opinią, prognozą czy obietnicą.
- Następnie **szuka pierwotnych źródeł**, czyli takich, które bezpośrednio i bez żadnych modyfikacji informują o zjawisku, które go interesuje. Takimi źródłami są dane z instytucji państwowych, raporty ośrodków badawczych, oficjalne dane statystyczne czy komunikaty agencji prasowych.
- W czasie pracy fact-checker **stosuje metodę czytania w poziomie**, która pozwala ocenić, czy źródło jest wiarygodne.
- Dla pewności **potwierdza informacje w dwóch niezależnych źródłach**. W profesjonalnej redakcji korzysta się również z pomocy drugiej osoby, która cross-checkuje tekst (czyli dodatkowo sprawdza, czy źródła użyte w pierwotnej analizie są prawidłowe), a także dokonuje merytorycznej oceny analizy.

Metoda ⁷ czytania w poziomie to sposób na krytyczną ocenę źródeł polegający na sprawdzaniu wielu niezależnych źródeł w celu zweryfikowania informacji. Zamiast przeglądać stronę internetową od początku do końca, czytelnik przeskakuje do innych kart w przeglądarce. W ten sposób bada, kto jest autorem pierwszej strony, jakie ma on powiązania oraz czy inne źródła potwierdzają podane przez niego informacje. To pozwala szybko ocenić wiarygodność pierwotnego źródła.

FACT-CHECKER I FACT-CHECKERKA. KTO TO?

Osoby, która wykonują działania opisane wyżej, to fact-checkerzy. Aby móc robić to profesjonalnie, przeważnie należą do organizacji factcheckingowych. Celem takiej organizacji jest **podnoszenie jakości debaty publicznej**. Fact-checkerzy koncentrują się głównie na sprawdzaniu prawdziwości wypowiedzi polityków, urzędników oraz innych wpływowych osób w przestrzeni publicznej.

Należy podkreślić, że **weryfikują jedynie te informacje, które można potwierdzić dzięki dostępowi do danych, statystyk, rzetelnych analiz lub dokumentów źródłowych**.

W naszej redakcji oprócz polityki odkryjecie najnowsze **obalone fałszywe informacje** ↗, poczytacie o teoriach spiskowych (np. o tym, że **ptaki nie istnieją** ↗) oraz zapoznacie się z **faktoidami** ↗, czyli anegdotami, które krążą w społeczeństwie, a często nie są zgodne z tym, co mówi nauka i najnowsze badania.

FACT-CHECKING W POLSCE, W NIEMCZECH I NA ŚWIECIE

Na całym świecie funkcjonują setki organizacji, projektów i inicjatyw związanych z fact-checkingiem, których działania można podejrzeć **na interaktywnej mapie** ↗.

Organizacji factcheckingowych jest coraz więcej, dzięki czemu z inicjatywy Poynter Institute powstała Międzynarodowa Sieć Organizacji Factcheckingowych (International Fact-Checking Network, **IFCN** ↗). Niemieckie organizacje zrzeszone w sieci IFCN to np. **Deutsche Welle**, **dpa Deutsche Presse-Agentur** ↗, **CORRECTIV** ↗. Dodatkowo europejscy fact-checkerzy, którzy podtrzymują i promują najwyższe standardy fact-checkingu, są zrzeszeni w Europejskiej Sieci Standardów Factcheckingowych (European Fact-Checking Standards Network, **EFCSN** ↗).

ZASADY FACT-CHECKINGU

W ramach IFCN zaproponowano **zasady** ↗, którymi powinni kierować się jej członkowie. Mowa tutaj o takich wartościach jak:

- bezstronność oraz sprawiedliwość,
- transparentność źródeł,
- przejrzystość finansowania i struktury organizacji,
- przejrzystość metodologii,
- zobowiązanie do jawnych i szczerých korekt.

Jeśli zainteresował Cię ten temat, **w tym artykule** ↗ przeczytasz, jak respektujemy wspomniane zasady w Stowarzyszeniu Demagog. Natomiast **na stronie Poyntera** ↗ możesz zapoznać się z wyzwaniami, z jakimi muszą się mierzyć organizacje factcheckingowe, które należą do IFCN.

Jako pierwsza w Polsce organizacja factcheckingowa już **od 10 lat mówimy** ↗ o rzetelnej weryfikacji informacji. Spojrzenie na wieloletnie działania z lotu ptaka pozwoliło nam zebrać **10 kluczowych zasad** ↗ fact-checkerów. To również wskazówki, którymi warto kierować się w codziennym przeglądaniu informacji. Brzmiały one tak:

Sprawdzaj wyłącznie fakty.

Uwzględnij kontekst.

Docieraj do pierwotnych źródeł informacji.

Sprawdzaj informacje w przynajmniej dwóch niezależnych źródłach.

Przyjrzyj się metodologii.

Bądź transparentny.

Daj się sprawdzić innym.

Zachowaj bezstronność.

Używaj neutralnego języka.

Popełniłeś(-aś) błąd – popraw się.

DOBRE PRAKTYKI W WERYFIKACJI

Fact-checker czy fact-checkerka to również osoba, która nie zatrzymuje sposobów walki z dezinformacją tylko dla siebie i dzieli się swoją wiedzą. Analityk powinien opisywać proces weryfikacji faktów w taki sposób, aby czytelnik mógł go samodzielnie przeprowadzić. **Dlatego nasze teksty zawierają wiele linków do wiarygodnych źródeł** [↗](#), które potwierdzają prezentowane informacje.

Korzystanie z pracy fact-checkerów może się przydać w sytuacji, kiedy napotkane przez nas informacje wzbudzają w nas szereg wątpliwości, przez co wydają się nam one podejrzane lub kontrowersyjne. Wtedy **warto sprawdzić, czy treść została już zweryfikowana przez organizacje factcheckingowe**. Wiele z nich publikuje swoje wyniki online, dzięki czemu łatwo o szybką weryfikację. Korzystanie ze specjalnych stron lub subskrybowanie newsletterów ułatwia wyszukiwanie i weryfikowanie faktów oraz bycie na bieżąco.

Na stronach organizacji factcheckingowych pojawiają się najświeższe analizy dotyczące palących kwestii, mających aktualnie wpływ na debatę publiczną. Często oferują one zasoby edukacyjne pomocne w nauce rozpoznawania dezinformacji. Warto z nich korzystać, aby zwiększyć swoją świadomość na temat krytycznego myślenia. W tym miejscu zachęcamy do skorzystania z kursów dostępnych na **platformie edukacyjnej Demagoga** [↗](#).

CO NAM DAJE FACT-CHECKING?

Korzystanie z pracy fact-checkerów jest wartościowe pod wieloma względami. Czerpanie informacji z portali factcheckingowych **pomaga w identyfikowaniu fałszywych informacji**, które mogą mieć negatywny wpływ na społeczeństwo, np. poprzez szerzenie paniki lub błędnych przekonań.

Ponadto posługiwanie się zweryfikowanymi informacjami przyczynia się do bardziej **merytorycznych i odpowiedzialnych dyskusji**, co podnosi poziom debaty publicznej. Regularne korzystanie z fact-checkingu może pomóc w **rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia**.

Sprzyja to również lepszemu **zrozumieniu ważnych kwestii społecznych** oraz indywidualnych. Rzetelna informacja jest kluczowym aspektem przy **podejmowaniu świadomych decyzji**, zarówno na poziomie jednostki (np. decyzje konsumenckie), jak i w wymiarze społecznym (np. wybory polityczne).

W dobie cyfryzacji i globalnej wymiany informacji korzystanie z usług factcheckingowych jest niezwykle cennym narzędziem w walce z dezinformacją i fałszywymi wiadomościami.

Z INTERNETU DO KLASY. EDUKACJA MEDIALNA

Fact-checkerzy i organizacje factcheckingowe nie tylko pomagają w weryfikowaniu prawdziwości informacji, lecz także **wspierają edukację medialną**. Dzięki temu uczniowie i nauczyciele mogą rozwijać umiejętności krytycznego myślenia – kompetencji niezbędnej do świadomego i odpowiedzialnego korzystania z mediów.

W szkolnych kalendarzach znajduje się wiele dni tematycznych, które obchodzimy np. w formie apeli, wystaw lub spotkań z zaproszonymi gośćmi. Fact-checkerzy również mają swój dzień – przypada on 2 kwietnia. Jest to **Międzynarodowy Dzień Fact-checkingu** [↗](#), zainicjowany przez IFCN **w 2016 roku** [↗](#).

Nauczyciele **uważają** [↗](#), że polski system edukacyjny nie poświęca wystarczającej uwagi tematyce dezinformacji. Pedagodzy są **zgodni** [↗](#), że umiejętności weryfikowania faktów oraz rozpoznawania fałszywych informacji są kluczowymi kompetencjami, w które powinna zostać wyposażona młodzież. Cytaty z badań, które przywołujemy poniżej, jednoznacznie pokazują, że jest to obszar, który wymaga zaopiekowania oraz dodatkowych nakładów pracy.

Tylko połowa nastolatków deklaruje weryfikowanie autentyczności informacji przeglądanych w internecie.

– *Nastolatki 3.0 (2023)*

Dezinformacji w sieci obawia się zaledwie co czwarty nastolatek. Dla porównania takie obawy podziela 60 proc. badanych rodziców.

– *Nastolatki 3.0 (2023)*

Tylko co czwarty polski uczeń w wieku 14 lat potrafi wskazać dwa sposoby, w jaki fake newsy mogą szkodzić demokracji.

– *Międzynarodowe Badanie Kompetencji Obywatelskich ICCS (2022)*

Niemal 1/3 uczniów szkół branżowych I stopnia charakteryzuje się umiejętnościami niewystarczającymi do skutecznej nauki i rozumienia tekstu.

– *Badanie PISA (2022)*

Nie pomaga fakt, że krajobraz medialny jest niesamowicie zróżnicowany, a pułapki czyhają w różnych miejscach i formach. Dezinformatorzy wykorzystują nasze luki w wiedzy, chwile nieuwagi lub moment, kiedy nasza czujność jest na tyle niska, że z łatwością możemy popełnić błąd.

Poniżej przedstawiamy klasyfikację 7 rodzajów fałszywych informacji:

1. **Treści sfabrykowane**, które są całkowicie zmyślane i stworzone po to, by oszukać i wyrządzić krzywdę.
2. **Treści zmanipulowane**, które są prawdziwymi informacjami, filmami lub zdjęciami modyfikowanymi, aby wprowadzić odbiorcę w błąd.
3. **Podszywanie się**, które polega na tym, że nieprawdziwa treść jest przedstawiana jako pochodząca z wiarygodnego źródła.
4. **Fałszywy kontekst**, który polega na prezentowaniu prawdziwych informacji w innym, fałszywym kontekście.
5. **Treści wprowadzające w błąd**, które przedstawiają wycinek informacji na temat danej sprawy, aby narzucić jej interpretację.
6. **Fałszywy związek**, który polega na tym, że nagłówki, ilustracje lub podpisy nie odpowiadają samej informacji.
7. **Satyra i parodia**, które mają w sobie walor humorystyczny, raczej nie wyrządzą krzywdy, ale mogą zmylić.

Różnorodność typów dezinformacji pokazuje, jak zniuansowany jest krajobraz mediów, z którym musimy mierzyć się na co dzień. Zwłaszcza gdy korzystamy z portali informacyjnych i mediów społecznościowych. Zrozumienie tych mechanizmów jest niezbędne, aby nie dać się zwieść i podejmować świadome decyzje.

Z tego powodu kluczowa jest **edukacja medialna, która uczy rozpoznawania dezinformacji**. Dzięki wprowadzaniu chociażby elementów tej edukacji możemy sprawniej poruszać się w skomplikowanym świecie informacji, chronić się przed manipulacjami i aktywnie przyczyniać się do tworzenia bardziej rzetelnego i przejrzystego środowiska medialnego.

Jak podjąć temat w klasie?

Media odgrywają istotną rolę w kształtowaniu opinii publicznej i codziennej komunikacji. Dlatego jest ważne, aby edukacja medialna stała się priorytetem nowoczesnego nauczania. Kluczową kompetencją, której wykształcenie jest jednym z celów takiej edukacji, jest rozumienie i rozpoznawanie dezinformacji. Warto w klasie opowiedzieć, jakie wyzwania i szanse wiążą się z realizacją obszaru weryfikowania informacji oraz dlaczego jest to tak istotne w kontekście polaryzacji społecznej.

Polaryzacja społeczna to zjawisko polegające na podziale społeczeństwa na skrajnie przeciwstawne grupy, co w efekcie prowadzi do napięć i konfliktów. Warto o tym wspomnieć, ponieważ dezinformacja i manipulacja medialna mogą te podziały pogłębiać, co z kolei utrudnia dialog i zrozumienie między różnymi grupami społecznymi.

Poruszanie tego tematu w szkołach jest ważne, ponieważ uczniowie wyposażeni w umiejętności krytycznego myślenia i analizy informacji będą w stanie rozpoznawać fałszywe informacje. Jednocześnie młodzież, która jest świadoma, jak różnorodny jest krajobraz medialny, może przeciwdziałać negatywnym skutkom dezinformacji i **promować zdrową komunikację w społeczeństwie opartą na faktach**.

CHCĘ UCZYĆ EDUKACJI MEDIALNEJ, ALE... PARĘ SŁÓW O WYZWANIACH

Podjęcie tematu dezinformacji w szkole niesie za sobą wiele wyzwań, ale również liczne szanse, które mogą znacząco wpłynąć na rozwój uczniów i ich przygotowanie do życia w społeczeństwie informacyjnym.

Wśród głównych nauczycielskich **wyzwań** ↗, które pokazało badanie „Zrozumienie i zaspokojenie potrzeb nauczycieli i uczniów w walce z dezinformacją”, jest przeciążona podstawa programowa. Nauczyciele często **wskazują** ↗, że program nauczania jest zbyt obszerny. To ogranicza przestrzeń na wprowadzanie nowych treści, takich jak edukacja medialna i krytyczne myślenie. Łączy się to z obawą, że nie znajdzie się wystarczająco dużo czasu na dodatkowe tematy bez zaniedbywania podstawowych wymagań programowych.

Kolejnym wyzwaniem zasygnalizowanym we wspomnianym badaniu jest brak wsparcia. Nauczyciele często czują się osamotnieni w swoich staraniach o wprowadzenie edukacji medialnej do programu nauczania. Obawy przed negatywnymi reakcjami ze strony rodziców i władz szkoły mogą dodatkowo zniechęcać do podejmowania tego tematu. Dodatkowo nauczycielom towarzyszy poczucie, że bez odpowiedniego szkolenia w tej dziedzinie będą czuć się niepewnie w nauczaniu umiejętności związanych z weryfikowaniem informacji, przez co uczniowie mogą być sceptycznie nastawieni do podejmowanych prób.

...ALE WYZWANIA NIE STANĄ MI NA DRODZE. PARĘ SŁÓW O SZANSACH

Pomimo tych wyzwań podjęcie tematu dezinformacji w szkole niesie za sobą liczne szanse. Przede wszystkim edukacja w zakresie dezinformacji **rozwija** ↗ **kluczowe kompetencje przyszłości**: krytyczne myślenie, analizę informacji oraz umiejętność weryfikacji źródeł.

Uczniowie, którzy opanują te umiejętności, będą lepiej przygotowani do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym i mniej podatni na manipulację. W **badaniu** ↗ „Digital skills among children and youth: A report from a three-wave longitudinal study in six European countries”, przeprowadzonym w ramach programu ySKILLS pod patronatem Komisji Europejskiej, wykazano, że rozwój kompetencji cyfrowych młodych ludzi jest ściśle związany z ich **zdolnością do radzenia sobie z zagrożeniami online**.

Kolejną szansą **jest** ↗ integracja tematu dezinformacji z różnymi przedmiotami szkolnymi. Edukacja medialna może być wprowadzana nie tylko podczas lekcji informatyki, lecz także w ramach języka polskiego, historii czy wiedzy o społeczeństwie. Dostępne są również scenariusze lekcji języka niemieckiego, opracowane przez ekspertów Stowarzyszenia Demagog we współpracy z Instytutem Goethego, które umożliwiają nauczycielom tego przedmiotu na skuteczne wprowadzenie elementu edukacji medialnej do swoich zajęć.

POMOCNA DŁOŃ W WALCE Z DEZINFORMACJĄ

Taki kompleksowy sposób nauczania pozwala na lepsze zrozumienie złożoności problemu dezinformacji i rozwija u uczniów umiejętności, które będą mogli wykorzystać w różnych kontekstach.

Wiedza zdobyta poprzez edukację medialną sprzyja konstruktywnej debacie i może zmniejszyć napięcia wynikające z **polaryzacji społecznej** ↗. Dezinformacja, która często wykorzystuje **emocje** ↗ i uprzedzenia do manipulowania opinią publiczną i wprowadzania zamętu, wpływa nie tylko na jednostki, lecz także na całe społeczeństwo. W efekcie pogłębia istniejące różnice i tworzy nowe konflikty, co czyni edukację medialną kluczowym narzędziem w walce z tymi negatywnymi zjawiskami.

Edukacja medialna pomaga również w budowaniu bardziej zrównoważonego i opartego na faktach spojrzenia na świat. „Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie” to jedno z głównych zadań określonych w **Podstawowych kierunkach realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2024/2025** ↗.

KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI DOSTĘPNE JUŻ DZIŚ

Podstawą do krytycznej analizy tekstu jest **umiejętność czytania ze zrozumieniem**, którą uczniowie nabywają już na początku swojej edukacyjnej drogi. Dzięki temu nauczyciele mają solidny fundament, na którym mogą opierać się przy wprowadzaniu tematyki dezinformacji na swoich lekcjach.

Czy można temat ograć i to dosłownie?

Oprócz standardowych rozwiązań do przeciwdziałania dezinformacji, jakimi są szkolenia, warsztaty czy przygotowane ćwiczenia, warto otworzyć się na bardziej innowacyjne narzędzia, jakimi są gry edukacyjne. **Gry uczą krytycznego myślenia poprzez angażującą formę rozrywki.** Co więcej, pomagają wyrobić w sobie nawyk krytycznego podchodzenia do informacji.

Grywalizacja zyskuje na popularności jako metoda nauczania. Termin „**grywalizacja**” ⁷ odnosi się do wykorzystania elementów i technik znanych z gier w celu angażowania ludzi w rozwiązywanie problemów oraz zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności. Ta metoda ma swoje dodatkowe zalety zwłaszcza w kontekście edukacji medialnej, o czym przekonujemy w Demagogu:

Podobnie jak szczepionka chroni nas przed wirusami, tak psychologiczna szczepionka chroni przed manipulacją. W ramach prezentowanych gier w bezpiecznych warunkach zapoznasz się z osłabioną (czyli podaną od razu w zweryfikowanej wersji) formą dezinformacji i fake newsów. Dzięki temu w codziennym życiu przy kontakcie z rzeczywistymi fałszami zachowasz większą ostrożność.

Piotr Litwin, starszy analityk

Powyższa metafora przybliży założenia psychologicznej **teorii inokulacji**. Zakłada ona, że nasz umysł ma swój własny „system odpornościowy”, który możemy wzmocnić. Edukacja przez zabawę to doskonała okazja do rozwijania dobrych nawyków krytycznego myślenia. Poniżej zaproponujemy kilka przykładów narzędzi, które łączą zabawę z edukacją medialną.

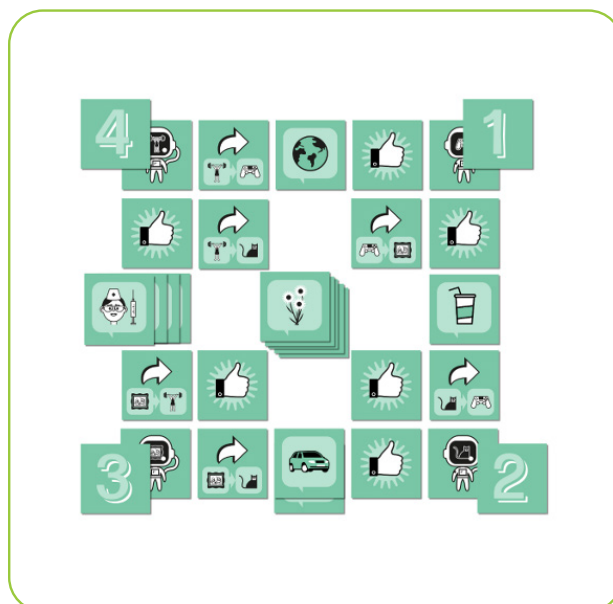
SPRAWDZONE PROPOZYCJE I BAZA INSPIRACJI

Na początek proponujemy grę **Fajnie, że wiesz!** ⁷ autorstwa zespołu Demagoga. Ta gra edukacyjna na temat fałszywych informacji świetnie sprawdzi się jako rozgrzewka przed rozmową o dezinformacji. Podejmowana problematyka z zakresu edukacji medialnej obejmuje rozpoznawanie fałszywych i prawdziwych informacji. Gra uczy intuicyjnego rozszyfrowywania fałszywych informacji w różnych obszarach tematycznych, takich jak wiedza ogólna, rozrywka, zdrowie, nauka, polityka, szczepienia dzieci czy Unia Europejska. Można w nią zagrać samemu, w kilka osób lub wykorzystać podczas zajęć szkolnych.

Fot. Fajnie, że wiesz!

Oktoqram ↗ to gra karciana do samodzielnego wydruku osadzona w kontekście mediów społecznościowych. Gra zaprasza do rozmowy o platformach społecznościowych oraz o ich funkcjonowaniu. Pokazuje wpływ algorytmów na nasze życie i pomaga zrozumieć, jak te mechanizmy wpływają na to, co widzimy w świecie online. Dodatkowo porusza temat baniek informacyjnych, przy czym wyjaśnia, jak mogą one kształtować naszą percepcję informacji. Oktoqram jest narzędziem, które można wykorzystać podczas zajęć szkolnych, oferując ciekawe i praktyczne podejście do zjawisk występujących w mediach społecznościowych. Gra powstała jako część projektu **Fake kNOw More** ↗: Emocje a podatność na dezinformację.

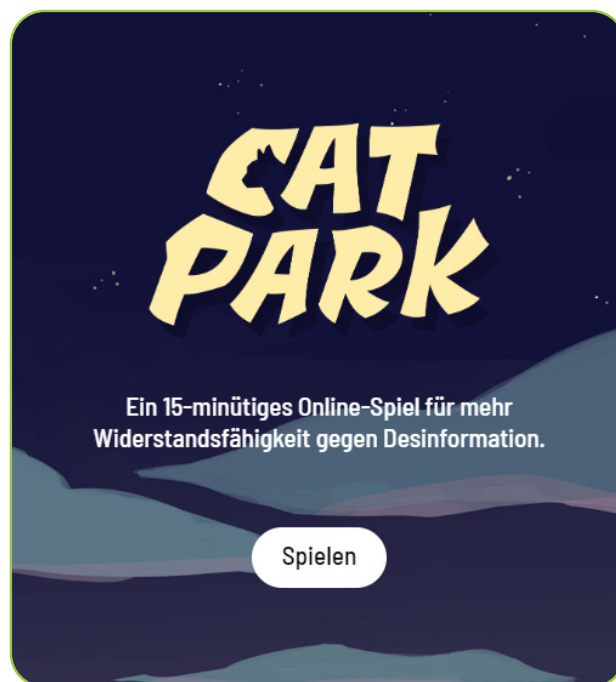
Fot. Oktoqram

Harmony Square ↗ to gra, w której wcielamy się w rolę dezinformatora i budujemy profil na bazie polubień od manipulowanej społeczności. Oczywiście tylko na chwilę i na potrzeby edukacyjne. Podejmowana problematyka z zakresu edukacji medialnej obejmuje taktyki i techniki manipulacji. Gra uczy rozpoznawania metod wykorzystywania napięć społecznych do celów politycznych oraz uodparniania na ich wpływ. W trakcie przechodzenia czterech krótkich poziomów zadaniem gracza jest zakłócanie spokoju. Gra nadaje się do wykorzystania podczas zajęć szkolnych i jest dostępna w języku niemieckim.

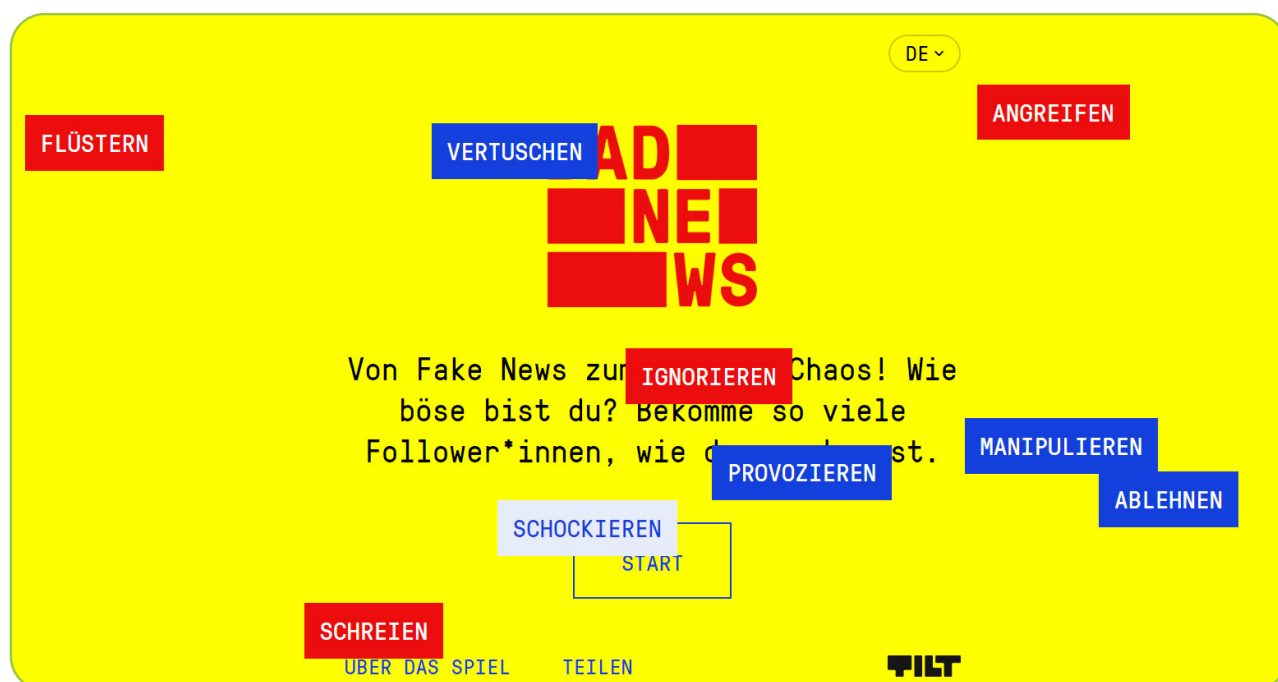
Fot. Harmony Square

Cat Park ↗ to krótka gra symulacyjna polegająca na wybieraniu ścieżek decyzyjnych, które przybliżają taktyki i techniki manipulacji mogące mieć przełożenie na realne życie. Głównym mechanizmem przedstawionym w grze jest polaryzacja społeczna i tworzące się wokół tematu parku dla kotów napięcia społeczne, które mogą być wykorzystywane dla osobistych lub politycznych korzyści. Gra uczy rozpoznawania taktyk manipulacji oraz zrozumienia polaryzacji społecznej. Można ją wykorzystać podczas zajęć szkolnych i jest dostępna w języku niemieckim.

Fot. Cat Park

W grze **Bad News** ↗ gracz wciela się w rolę twórcy fałszywych wiadomości, jednak celem jest zrozumienie, jak działają nieetyczne mechanizmy manipulacji. Gra umożliwia doświadczenie procesu tworzenia fałszywych narracji i budowania imperium oszustw, aby uświadomić graczom, jakie techniki manipulacji są wykorzystywane w postach w mediach społecznościowych. Poprzez symulację takich działań gra ma na celu zwiększenie świadomości na temat tych niekorzystnych mechanizmów i poprawę umiejętności rozpoznawania technik manipulacji. Jest to narzędzie edukacyjne, które pomaga zrozumieć i przeciwdziałać dezinformacji. Gra jest dostępna w języku niemieckim.

Fot. Bad News

Na stronie **Fit in Fakten** [7](#) dostępne są różne gry popularnonaukowe, które skupiają się na temacie bezpieczeństwa w sieci, np. wyszukiwanie słów, informacyjne lotto, labirynt informacji. Gry te są zaprojektowane tak, aby pomóc użytkownikom w nauce bezpiecznego korzystania z internetu, a także w rozpoznawaniu dezinformacji i innych zagrożeń online. Poprzez interaktywne scenariusze i wyzwania gry uczą, jak skutecznie identyfikować fałszywe informacje oraz jak unikać związanych z nimi pułapek. Te narzędzia edukacyjne można wykorzystać podczas zajęć szkolnych, oferując uczniom praktyczne ćwiczenia w zakresie bezpieczeństwa w sieci i analizy informacji. Dzięki temu lekcje mogą stać się bardziej angażujące i interaktywne, co sprzyja lepszemu przyswajaniu wiedzy przez uczniów. Strona jest dostępna w języku niemieckim.

ONLINE SPIEL

NAVIGIEREN IM MEDIENRAUM

Mach dich bereit für die Prüfung, um eine Lizenz zu erhalten. Genauer gesagt, eine Lizenz, um dich selbstbewusst als eine Person zu bezeichnen, die weiß, wie man mit Informationen umgeht. Dazu solltest du einige Regeln beachten. Mach dich auf eine unvorhersehbare Strecke gefasst: sechs Runden mit 36 Situationen und Hindernissen.

ONLINE SPIEL

MEDIENKOMPETENZ-BINGO

Herzlichen Glückwunsch! Willkommen beim Informations-Bingospiel. Das ist die perfekte Gelegenheit, eine gute Zeit mit Freunden zu verbringen, eine Tasse eures Lieblingstees zu trinken und eure Fähigkeiten zur Erkennung von Bedrohungen in der Informationswelt zu verbessern.

BRETTSPIEL

DAS LAND DER LEGENDEN

Willkommen im Land der Legenden, wo auf Schritt und Tritt heimtückische Gefahren lauern. Das Land der Legenden ist reich an Gerüchten, Lügen und Betrügereien, die uns allesamt in die Irre führen können. Aber mit kritischem Denken und gesundem Menschenverstand sollte es euch gelingen, euch durch das Dickicht der Desinformation bis zur Ziellinie

BRETTSPIEL

DAS INFORMATIONSLABYRINTH

Nach Angaben von Statista hat sich das Datenvolumen in den Jahren von 2010 bis 2020 um 32% jährlich vergrößert. Die Prognose für den Zeitraum bis 2025: 36% Zuwachs pro Jahr. Wie soll man sich durch diese Menge an Information durchkämpfen? Insbesondere dann, wenn unzählige Hindernisse (Desinformation, Trolle, emotionale Inhalte etc.) den Weg versperren.

Fot. Fit in Fakten

OD GIER DO WAŻNYCH LEKCJI

Warto podkreślać znaczenie interaktywnych metod nauczania i wykorzystywać je podczas zajęć jako cenne narzędzie w trakcie nauczania tradycyjnego. Jak udowadniają powyższe przykłady, materiały z zakresu edukacji medialnej pomagają w rozwijaniu krytycznego myślenia i w budowaniu odporności na dezinformację.

Zaproponowane gry nie tylko stanowią formę rozrywki, lecz także w przystępny sposób wprowadzają uczestników w złożone zjawiska występujące w mediach społecznościowych. Dzięki praktycznym doświadczeniom zdobytym podczas gry młodzi ludzie zyskują umiejętności, które pozwolą im lepiej radzić sobie z fałszywymi informacjami oraz świadomie korzystać z internetu.